

**FRIVILLIGHET
NORGE**

Til Kulturdepartementet
v/kulturminister Trine Skei Grande

INNSPILL TIL STATSBUDDSJETTET FOR 2019

Frivillighet Norge er et interessepolitisk samarbeidsforum for frivillige organisasjoner med over 300 medlemmer som har om lag 50 000 lokale lag og foreninger over hele landet.

Frivilligheten er en hjørnestein i et levende demokrati og i velferdssamfunnet. Frivilligheten springer ut av folks engasjement, deltakelse og ønske om å bidra til å skape gode lokalmiljø.

De senere årene har staten pekt på frivilligheten som en del av løsningen på samfunnsutfordringer innenfor blant annet helse- og omsorg, integrering, økende sosiale ulikheter, folkehelse, barn og unges oppvekstsvilkår, mulighet for å kunne delta i kultur- og fritidsaktiviteter over hele landet og bekjempelse av ensomhet.

Frivilligheten skaper mest samfunnsverdi gjennom at organisasjonene arbeider for å realisere sine egne ideelle formål. Derfor er det viktig at myndighetene gir frivillige organisasjoner større handlingsrom og bedre rammebetingelser.

Det offentlige må bruke et annet virkemiddelapparat overfor frivilligheten enn overfor næringslivet. Frivilligheten er mangfoldig, og for å stimulere til vekst og utvikling i hele frivilligheten må myndighetene bruke flere ulike virkemidler. Ved å gjennomføre Frivillighet Norges forslag vil staten bidra å gi frivilligheten større rom og sette organisasjonene i stand til å forvalte frivilligheten i Norge på en god måte i møte med framtidens utfordringer.

Momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner (Kulturdepartementet, kap. 315, post 70)

Frivillighet Norge mener det er prinsipielt feil at organisasjonene skal sitte igjen med momsbelastningen på innkjøp av varer og tjenester. Ordningen må baseres på at organisasjonene får rett til å få refundert all moms på innkjøp av alle varer og tjenester som brukes i den frivillige virksomheten. Vi foreslår at dette innføres i løpet av inneværende stortingsperiode.

Frivillighet Norge viser til Stortingets vedtak 20. juni 2017 hvor regjeringen bes om å ”styrke momskompensasjonsordningen til frivillige organisasjoner gjennom en opptrappingsplan og utvikling av ordningen som sikrer at midlene kommer organisasjoner som er basert på frivillighet til gode”. Vi viser også til Jeløyaerklæringen hvor det står at regjeringen vil «Forbedre momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner». To viktige grep må tas for å forbedre ordningen: sikre organisasjonene full kompensasjon for alle momsutgifter knyttet til innkjøp av varer og tjenester til den frivillige virksomheten, og å sørge for at ordningen blir robust og rettferdig gjennom å sikre alle organisasjoner som bruker forenklet søkemodell samme utsikter til å få refundert all moms.

I 2015 fikk organisasjonene avkortet kravene sine om momskompensasjon med 21,7 %. I 2016 økte avkortningen til 23,7 % og videre til 27,2 % i 2017. Med budsjettavtalen for 2018 anslår vi at avkortningen vil gå ned til 26,5 % i 2018. Det er med andre ord behov for å øke bevilgningene betydelig for å sikre full momskompensasjon.

**FRIVILLIGHET
NORGE**

Frivillighet Norge foreslår:

- at det settes av 1,7 mrd. til merverdiavgiftskompensasjon i statsbudsjettet for 2019 slik at avkortningen kommer ned på omtrent 2014-nivå.
- at regjeringen legger fram en forpliktende opptrappingsplan for å nå målet om at frivillige organisasjoner får refundert all moms på innkjøp av varer og tjenester til den frivillige virksomheten.
- at merverdiavgiftskompensasjonsordningen videreutvikles slik at alle organisasjoner som bruker den har samme utsikter til å få full momskompensasjon, uavhengig av om de har stor eller liten økonomi.
- at det opprettes en egen ordning for momskompensasjon for organisasjonseide frivillighetsbygg og at det settes av nok midler til denne ordningen slik at momsen kompenseres krone for krone.

Skattefradragsordningen for gaver til frivillige organisasjoner og næringslivssamarbeid (Finansdepartementet, Skatter, avgifter og toll)

Frivillighet Norge er i ferd med å utvikle et sett med prinsipper og anbefalinger for samarbeid mellom frivillige organisasjoner og næringslivet. Det er potensial for å skape flere gode samarbeid som både kan komme frivillige organisasjoner, næringslivet og samfunnet til gode. Staten bør stimulere til denne typen samarbeid.

Solbergregjeringen har de siste årene styrket skattefradragsordningen for gaver til frivillige organisasjoner gjennom å øke beløpsgrensen for skattefradrag. Frivillighet Norge ber om at regjeringen trapper opp beløpsgrensen for gavefradraget også for bedrifter. En grense på 100 000 kr for bedrifter vil være et viktig insentiv til å støtte frivillige organisasjoner, og et signal til næringslivet om at staten ser positivt på samarbeid mellom næringsliv og frivillighet.

Frivillighet Norge foreslår

- at det innføres en egen beløpsgrense i skattefradragsordningen for næringsdrivende på 100 000 kr.
- at regjeringen setter i gang en prosess som inkluderer Frivillighet Norge, for å utvide og forenkle deltakelsen i skattefradragsordningen med utgangspunkt i at Frivillighetsregisteret brukes som forenklingsverktøy. Lokale organisasjoner må også kunne delta i ordningen.
- at regjeringen, i samarbeid med Frivillighet Norge, gjennomgår regelverket for sosiosponsing med det formål å sikre at regelverket stimulerer til sponsing av sosiale formål på linje med kultur- og idrettsformål.

Langsiktig integreringsarbeid

(Kunnskaps- og forskningsdepartementet, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet)

Flyktningssituasjonen høsten 2015 førte til at vi i tiden framover trenger mer av de aktivitetene som frivillige organisasjoner tilbyr og at det kan tilrettelegges for at asylsøkere og flyktninger kan delta i frivilligheten. Det er i tidligere statsbudsjett bevilget ekstra midler til aktiviteter for beboere i asylmottak. I årene som kommer vil det imidlertid være økt behov for aktiviteter som tar sikte på å inkludere flyktninger og personer med innvandrerbakgrunn i sine nye lokalsamfunn.

**FRIVILLIGHET
NORGE**

Frivillighet Norge foreslår derfor:

- at det settes av mer midler til å oppskalere inkluderings- og integreringsarbeidet i frivillige organisasjoner, og at midlene kan brukes til langsiktige tiltak for å inkludere flere med innvandrerbakgrunn i organisasjonens aktiviteter. Organisasjonenes sentralledd må gis en rolle i fordelingen av midlene til sine underledd. For organisasjoner som ikke er tilknyttet et sentralledd kan kommunen være stedet man sender sin søknad.
- tilskuddsordningen til lokale innvandrersorganisasjoner og frivillig virksomhet i lokalsamfunn, som i dag er tilgjengelig i 20 kommuner, utvides og tilføres midler slik at frivillige organisasjoner i alle kommuner kan benytte seg av ordningen.

Videreføre støtten til opplæring i frivillige organisasjoner (Kunnskaps- og forskningsdepartementet, kap 470, post 70)

Voksenopplæringsmidlene er viktige midler som kommer store deler av frivilligheten til gode, og bidrar til å gjøre læring tilgjengelig for flere. Blant kursene er etter- og videreutdanning i arbeidslivet, norskopplæring og inkluderingsarenaer, mestringskurs for kroniske syke og funksjonshemmede, organisasjons- og ledelsesopplæring, naturforvaltning, kulturopplæring og opplæring i små verneverdige fag. Størrelsen på disse midlene påvirker aktiviteten i svært mange organisasjoner. I budsjettavtalen for 2018 ble voksenopplæringsmidlene videreført på samme nominelle nivå som i 2017, etter at regjeringen foreslo å kutte i støtten. Dette betyr reelt sett en nedgang.

For å oppnå en styrket satsning på kompetanse som bidrar til utvikling, mer aktivitet og samfunnsengasjement og å hindre at ordningen blir gradvis dårligere over tid foreslår Frivillighet Norge at

- tilskudd til studieforbund økes med reelt 20 millioner for 2019.

Digitalisering av frivillig sektor (Kulturdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

Det pågår en digitalisering av alle deler av samfunnet som påvirker hvordan organisasjoner jobber, kommuniserer og er tilgjengelige og synlige for våre medlemmer, givere, frivillige og interessenter. Samtidig øker forventningene om at frivillige organisasjoner skal drives profesjonelt, rapportere godt på aktiviteter og resultater, forholde seg til et offentlig regelverk som er i stadig utvikling, blant annet knyttet til personvern, og kunne kommunisere med medlemmer, givere, frivillige og det offentlige gjennom digitale, og gjerne mobile, løsninger.

Frivillighet Norge ser det som avgjørende at frivilligheten henger med på digitaliseringen av samfunnet, og er oppdatert og lett tilgjengelig for befolkning, næringsliv, det offentlige og nye mulige støttespillere. Regjeringen må sikre tilstrekkelig midler til organisasjonene for å ta høyde for at de skal kunne investere i digitalt utstyr og hjelpemidler i form av frie midler og fullfinansiering av momskompensasjonsordningen. Frivillighet Norge er i gang med å kartlegge digitale behov i frivillig sektor og tilgjengelige løsninger.

Frivillighet Norge foreslår at

**FRIVILLIGHET
NORGE**

- regjeringen i 2019 setter av midler til å legge til rette for digitaliseringen av frivillig sektor, og å knytte denne opp til digitaliseringen av offentlig sektor. Midlene bør brukes til tiltak som kommer bredden av frivillige organisasjoner til gode, bidrar til forenkling for frivillig sektor, medlemmer, givere og støttespillere og stimulerer til mer frivillig aktivitet. Frivillighet Norges kartlegging vil bidra til å peke på hvilke tiltak som skal prioriteres.

Eiendomsskatt

(Finansdepartementet, Skatter, avgifter og toll)

I eiendomsskatteloven §7 a) gis kommunestyrene anledning til å fritta eiendom som eies av stiftelser eller institusjoner som gagnar kommuner, fylker eller staten. I en undersøkelse Frivillighet Norge gjorde blant kommunene i 2017 svarer 122 av 170 respondenter at de har eiendomsskatt og at alle med unntak av 7 respondenter gir unntak for noen eller alle frivillige organisasjoner. Hovedutfordringen er at i mange av kommunene må det søkes om fritak. Dette er et byråkratisk system som medfører mye merarbeid for organisasjonene. Et nasjonalt fritak for eiendomsskatt for frivilligheten vil bidra til forenkling og mer forutsigbarhet for frivilligheten.

Når regjeringen nå skriver at de skal gjøre endringer i eiendomsskatteloven og sette ned øvre grense fra 0,7 promille til 0,5 promille foreslår Frivillighet Norge at regjeringen samtidig

- innfører et nasjonalt fritak for eiendomsskatt for organisasjonseide bygg og anlegg som brukes til å realisere organisasjonenes formål. Frivillighetsregisteret bør brukes som avgrensningkriterium.

Vi håper dere vil ta med våre innspill i budsjettarbeidet og stiller gjerne på møte med departementet for å utdype våre forslag.

Med vennlig hilsen

Stian Slotterøy Johnsen
Generalsekretær
Frivillighet Norge